

ระบบบัญชีต้นทุนของอุตสาหกรรมอิฐทนไฟ

นางสาว ประจิด ทาวีตร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-907-5

012083

I 16101595

COST ACCOUNTING SYSTEM FOR REFRACTORY BRICK INDUSTRY

Miss Prachit Hawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-907-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบบัญชีต้นทุนของอุตสาหกรรมอิฐทนไฟ
โดย นางสาว ประจิต หาวีตร
ภาควิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา นาง นพรัตน์ รุ่งมิตะรังสี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ กฤตผล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ วิไล วีระปรีย)

.....
(นาง นพรัตน์ รุ่งมิตะรังสี)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ กฤตผล)

.....
(อาจารย์ จงจิตต์ หลีกภัย)

.....
(นาย มารุต มังคละพฤษ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบบัญชีต้นทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของอุตสาหกรรมอิฐทนไฟ คือ ระบบต้นทุนขั้น
ค่าเนืองงาน ซึ่งเป็นระบบผสมระหว่างระบบบัญชีต้นทุนงานและต้นทุนคอน

จากการศึกษาถึงระบบบัญชีต้นทุนของอุตสาหกรรมนี้ มีข้อเสนอแนะบางประการคือ
ธุรกิจใอุตสาหกรรมอิฐทนไฟควรมีการควบคุมต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง โดยใช้ต้นทุนโดยประมาณ
ซึ่งจะทำได้โดยการจัดทำประมาณการวัตถุดิบ ค่าแรงโดยตรง และค่าใช้จ่ายโรงงาน ใน
การผลิตอิฐแต่ละสูตรไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้เปรียบเทียบกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และเมื่อมีผลต่างเกิด
ขึ้นจะต้องค้นหาสาเหตุ ซึ่งเมื่อใช้ระบบตามที่เสนอแนะแล้วจะสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
ต้นทุนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง และควบคุมต้นทุนที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thesis Title Cost Accounting System for Refractory Brick Industry

Name Miss Prachit Hawat

Thesis Advisor Mrs. Noparat Rungpitarungsee

 Assistant Professor Wanphen Krittapol

Department Accountancy

Academic Year 1985

ABSTRACT

Refractory brick is a brick which has a high-temperature-strength property. It is therefore, used in the construction of furnaces and equipments in industries having a manufacturing processes which require high temperatures such as cement, steel, ceramics, etc. These industries are fundamental of national development. In the past, Thailand had to import a large amount of refractory bricks. But nowadays, the production of refractory bricks are large enough for local consumptions and exports. However, the market share is still small because of the competition with Japan, England and West Germany. Moreover, the cost of production is also higher than those of the competitors.

An appropriate cost accounting system will be useful for cost control and decision making. It will result in more efficiency in the production of refractory bricks so that they can compete with those other countries.

Refractory bricks can be produced in different sizes and shapes which are of international standard. Moreover, they can be made to any

specification required by many and widely diversified industrial application, thus, refractory bricks are different from type to type and formula to formula.

The study of cost accounting system of refractory brick industry consists of interviewing staffs involving in accounting and production functions and observing the procedures of the existing system. The proposed system resumes the appropriate part of the existing system but some procedures are added, especially, the designing of forms to facilitate the collection of data and report preparation.

The cost accounting system which is appropriate to the characteristics of refractory brick industry is operation costing system which is the hybrid of job cost and process cost system.

From the study of cost accounting of this industry, the author would recommend that businesses in refractory brick industry control actual cost by using estimate cost. That is, they have to prepare in advance the estimation of material, direct labor and manufacturing overhead cost for the production of each formula. The comparisons are made between actual and estimate costs and investigations of variances are then performed. Applying the suggested system, it is able to properly collect data for each product and effectively control cost.

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาในด้านข้อมูลและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์จากบุคคลหลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณนพรัตน์ รุ่งปิยะรังสี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่ามาให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้เขียน คุณณฤมล ดันดีวัฒนเสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาในช่วงแรก คุณนิยม เสงษ์บำรุง ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญอีกท่านหนึ่ง คุณภากร เกษตรสุวรรณ และคุณวิสิทธิ์ ยิ่งยงพันธ์สกุล ที่ช่วยเหลือในการติดต่อขอข้อมูล และคุณฤดิรัตน์ กิติพรารณ ที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล รวมทั้งพนักงานในอุตสาหกรรมอิฐทนไฟที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลแก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านไว้ ณ.ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ วิไล วีระปรีย ที่ได้กรุณาให้แนวทางและกำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ กฤตผล ที่ได้อ่านและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อาจารย์จงจิตต์ หลีกภัย ที่ได้ตรวจแก้และให้คำแนะนำเพิ่มเติมจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และคุณ มารุต มังคละพฤษ์ ผู้อำนวยการกิจการวัสดุทนไฟ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด ที่กรุณาตรวจทานและแนะนำในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตอิฐทนไฟ

บุคคลอีกท่านหนึ่งที่ผู้เขียนใคร่ขอกล่าวขอบพระคุณไว้ ณ.ที่นี้ด้วยคือ รองศาสตราจารย์ดวงมณี โกมารทัต ผู้ให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เขียนในด้านการบัญชีต้นทุนซึ่งนับว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการเขียนวิทยานิพนธ์นี้

ประจิด ทาวีตร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิทางเดินเอกสาร	ญ
สารบัญรูป	ฎ
คำอธิบายสัญลักษณ์ในแผนภูมิทางเดินเอกสาร	ธ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ขอบเขตของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	2
2 ลักษณะการค้า เนินงาน โดยทั่วไปของธุรกิจ ในอุตสาหกรรมอิฐทนไฟ	3
ประวัติความเป็นมาและสภาพของอุตสาหกรรมในประเทศไทย	3
ประเภทของอิฐทนไฟ	4
วัตถุดิบ	6
กรรมวิธีการผลิต	8
3 การจัดสายงานของธุรกิจ ในอุตสาหกรรมอิฐทนไฟ	18
4 ระบบบัญชีต้นทุนของอุตสาหกรรมอิฐทนไฟ	19
การควบคุมภายในและการบันทึกบัญชี เกี่ยวกับวัตถุดิบ	41
การควบคุมภายในและการบันทึกบัญชี เกี่ยวกับค่าแรง	85
การควบคุมภายในและการบันทึกบัญชี เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายโรงงาน	100

การจัดทำบัญชีงาน	109
การวิเคราะห์ผลต่าง	109
การควบคุมสินค้าคงเหลือ	120
5 บทสรุปและข้อ เสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	143
ประวัติผู้เขียน	160

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงงาน จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมอิฐ ทนไฟ	159

สารบัญแผนภูมิทางเดินเอกสาร

รูปที่		หน้า
1	ระบบการสั่งซื้อและการรับของ	57
2	ระบบบัญชีเกี่ยวกับการเบิกวัตถุดิบและเอกสารเกี่ยวกับการผลิต แผ่นที่ 1 ..	60
3	ระบบบัญชีเกี่ยวกับการเบิกวัตถุดิบและเอกสารเกี่ยวกับการผลิต แผ่นที่ 2 ..	61
4	ระบบบัญชีเกี่ยวกับการเบิกวัตถุดิบและเอกสารเกี่ยวกับการผลิต แผ่นที่ 3 ..	62
5	ระบบบัญชีเกี่ยวกับเงินเดือนและค่าแรง	99
6	วิธีการบัญชีต้นทุนโดยประมาณ	111

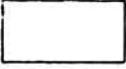
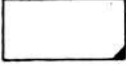

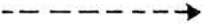

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	อิฐทนไฟแบบมาตรฐาน	144
2	อิฐทนไฟที่มีส่วนผสมและรูปแบบต่าง ๆ นอกจากแบบมาตรฐาน	145
3	การชั่งน้ำหนักวัสดุดิบโดยใช้รถที่มีเครื่องชั่งอยู่ในรถ	146
4	Jaw crusher ใช้สำหรับการบดย่อยขั้นแรก	147
5	Baxtacone crusher ใช้สำหรับการบดย่อยขั้นที่ 2	148
6	เครื่องแยกขนาดวัสดุดิบที่ย่อยแล้ว	149
7	เครื่องบดดิน (clay grinder)	150
8	เครื่องบดแบบไล่อากาศออกใช้สำหรับบดดินเชื้อ	151
9	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Impact Press	152
10	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Toggle Press	152
11	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Vacuum Extruder	152
12	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Runner Brick Press	152
13	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Double Impact Press	153
14	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Hydraulic Press	153
15	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Funnel Brick Press	153
16	การขึ้นรูปด้วยเครื่อง Pneumatic Hand Moulding	153
17	การหล่ออิฐทนไฟโดยเทส่วนผสมลงในแม่พิมพ์ซึ่งทำด้วยปูนปลาสเตอร์.	154
18	ห้องอบอิฐให้แห้งโดยใช้อากาศร้อนที่ส่งมาตามท่อจากเตาเผา	155
19	การเรียงอิฐขึ้นรถเตา	156
20	เตาอุโมงค์	157
21	ห้องควบคุมเตา	157
22	การคัดอิฐและลงอิฐ	158
23	แผนผังแสดงกรรมวิธีการผลิตอิฐทนไฟ	13
24	การจัดสายงานของธุรกิจผลิตอิฐทนไฟ	18
25	บัตรต้นทุนโดยประมาณ	25

รูปที่		หน้า
26	ตารางอัตราร้อยละของเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงาน ..	32
27	ตารางแสดงการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงานให้แก่แผนกต่าง ๆ	33
28	ตารางอัตราค่าใช้จ่ายโรงงานของ เครื่องจักร	34
29	ใบขอซื้อ	42
30	ใบสั่งซื้อ	43
31 ✓	บัตรชั่งน้ำหนัก	45
32 ✓	รายงานการวัดความชื้น	46
33	ใบรับของ	48
34	รายงานการรับของประจำวัน	50
35	ใบสำคัญส่งจ่าย	53
36	ใบสรุปค่าใช้จ่ายในการออกของ	54
37 ✓	ใบคำนวณต้นทุนวัตถุดิบสั่งซื้อจากต่างประเทศ	55
38	ทะเบียนใบสำคัญส่งจ่าย	56
39	ใบสั่งผลิต	58
40	ใบสั่งงาน	59
41 ✓	ประมาณการวัตถุดิบที่จะ เบิก	64
42 ✓	ใบ เบิกวัตถุดิบ	65
43	รายงานการ เบิกและบควัตถุดิบ	68
44 ✓	รายงานการ เบิกและผสมวัตถุดิบ	69
45	สรุปวัตถุดิบใช้ไปประจำเดือน	70
46	บัตรนับอิฐที่ขึ้นรูปแล้ว	72
47	รายงานการขึ้นรูปอิฐ	74
48	บัตรรถเตา	75
49	รายงานการ เรียงอิฐ	76
50	รายงานสินค้าออกจากเตา	78
51	บัตรนับอิฐที่คัคแล้ว	79
52	รายงานการคัคอิฐและลงอิฐ	81

รูปที่		หน้า
53	ใบนำส่งสินค้าผลิตเสร็จ.....	82
54	รายงานสินค้าผลิตเสร็จประจำเดือน	84
55	บัตรลงเวลา	86
56	บัตรจดเวลา.....	88
57	สมุดจดเวลา.....	91
58	สมุดเงิน เดือนและค่าแรง	93
59	บัญชีเงินได้ของพนักงานแต่ละคน.....	94
60	ภ.ง.ด. 1 ก	95
61	ใบสรุปค่าแรง	97
62	ใบแยกค่าแรง	98
63	ตารางวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโรงงาน	101
64	ใบสำคัญปรับปรุงบัญชี	103
65	งบประมาณยึดหยุ่นได้ของค่าใช้จ่ายโรงงาน	106
66	สมุดรายวันค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร	108
67	งบต้นทุนงาน	110
๖8	สรุปผลการวิเคราะห์ผลต่าง	116
69	ผลการวิเคราะห์ผลต่างค่าแรงแยกตามแผนก	117
70	ผลการวิเคราะห์ผลต่างค่าใช้จ่ายโรงงานแยกตามแผนก	118
71	รายงานการ เปรียบเทียบสินค้าคง เหลือตามที่มีได้และตามบัญชี.....	122
72	ใบส่งของ	125
73	รายงาน เวลาเปลือง เปล่าประจำวัน	128
74	รายงานผลการปฏิบัติงานของแต่ละแผนก	130
75	งบดุล	131
76	งบกำไรขาดทุนประจำเดือน	134
77	รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการขายประจำเดือน	135
78	รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการบริการประจำ เดือน	136

คำอธิบายสัญลักษณ์ในแผนภูมิทางเดินเอกสาร

	เอกสาร
	เอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นที่จุดนั้น
	จุดเริ่มต้นของทางเดินเอกสาร
	นำเอกสารมาแนบไว้ด้วยกัน
	เพิ่มชั่วคราว
	เพิ่มถาวร
N	เรียงตามลำดับเลขที่
D	เรียงตามลำดับวันที่
	ทางเดินของข้อมูล
	ทางเดินของเอกสาร
	นำเอกสาร 2 ฉบับมาเปรียบเทียบกันหรือตรวจสอบว่าตรงกัน
	ดูทางเดินของเอกสารค่อในหน้า X ของระบบเดียวกัน
	ลงลายมือชื่ออนุมัติ หรือรับรองความถูกต้อง
	ลงลายมือชื่อผู้จัดทำเอกสาร
	สมุดลงรายการ เมืองคันทันที่ใช้ผ่านบัญชีไปบัญชีแยกประเภท

